

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Cob/62/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714212282
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8714212282.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej, v právnej veci žalobcu: DREVOPIIL SLOVAKIA s.r.o, so sídlom 066 01 Brekov 341, IČO: 36 459 658, zast. JUDr. Janou Porvažníkovou, so sídlom Košice, Roosveltova 809/22, proti žalovaným 1.) Prešovský samosprávny kraj, so sídlom Prešov, nám. Mieru 2, IČO: 37 870 475, právne zast. JUDr. Alojzom Naništom, advokátom AK Prešov, Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, IČO: 35 519 193, 2.) Mesto Vysoké Tatry, so sídlom Mestský úrad Vysoké Tatry, Starý Smokovec 1, IČO: 00 326 585, právne zast. JUDr. Františkom Komkom, advokátom AK Prešov, Hlavná 27, IČO: 37 941 054, o vydanie bezdôvodného obohatenia s prísl., o odvolaní oboch žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 20Cb/85/2014-703 zo dňa 06.06.2016, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie návrh na prerušenie konania zamietol.

O d m i e t a odvolanie žalovaného v 2. rade proti výroku, ktorým súd prvej inštancie pripustil zmenu petitu návrhu.

V prevyšujúcej časti r u š í rozsudok a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Návrh žalovaného v 1. rade na prerušenie odvolacieho konania do skončenia konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 150/2018 z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol takto:

I. Súd návrh na prerušenie konania z a m i e t a .

II. Súd pripúšťa zmenu petitu návrhu tak, že nový petit znie:

Odporca v 1/ je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 273.683,09 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 28.10.2014 do zaplatenia z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1.11.2012 do 31.10.2014, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca v 1/ rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 114.702,68 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 12.9.2015 do zaplatenia z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1.11.2014 do 11.9.2015, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca v 1/ rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 83.127,77 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 11.5.2016 do zaplataenia z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 12.9.2015 do 27.4.2016, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca v 2/ rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 70.909,89 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne za obdobie od 1.12.2015 do zaplataenia z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 22.4.2014 do 22.4.2016, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca v 2/ rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi denne sumu 96,64 eur od 23.4.2016 do 6.6.2016, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Odporca v 1/ rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 273.683,09 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 28.10.2014 do zaplataenia z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1.11.2012 do 31.10.2014, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Odporca v 1/ rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 114.702,68 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 12.9.2015 do zaplataenia z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1.11.2014 do 11.9.2015, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Odporca v 1/ rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 83.127,77 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 11.5.2016 do zaplataenia z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 12.9.2015 do 27.4.2016, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

VI. Odporca v 2/ rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 70.909,89 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne za obdobie od 1.12.2015 do zaplataenia z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 22.4.2014 do 22.4.2016, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

VII. Odporca v 2/ rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi denne sumu 96,64 eur od 23.4.2016 do 6.6.2016, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

VIII. Odporcovia v 1/ a v 2/ rade sú povinní nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 20.528,-eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podaným návrhom domáha vydania rozhodnutia, ktorým budú odporcovia zaviazaní povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumy uvedené vo výroku tohto rozsudku. Podaný návrh žalobca odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom pozemkov zapísaných na LV č. XXXX k.ú. A. A., a to pozemku parc. č. XXX/X, parc. č. XXX/XX, parc. č. XXX/XX, parc. č. XXX/XX, parc. č. XXX/XX, parc. č. XXX/XX, parc. č. XXX/XX, parc. č. XXX/XX, parc. č. XXX/XX a parc. č. XX/XXX v celkovej výmere XX.XXX m².

Predmetné nehnuteľnosti sa nachádzajú pod pozemnou komunikáciou, cestou T. a ochrannom pásme cesty. S účinnosťou od 1.1.2004 žalovaný v 1. rade nadobudol vlastnícke právo k cestám II. a III. triedy, pozemky majetkoprávne neusporiadané do vlastníctva žalovaného v 1/ rade neprešli. Žalovaný v 1. rade neoprávnene podľa žalobcu užíval predmetné nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu, čím došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu, resp. jeho právnych predchodcov. Užívaním pozemkov žalobcu žalovaný v 1. rade ad 1 bráni v užívaní pozemkov v jeho výlučnom vlastníctve a ad 2 za toto užívanie neposkytuje žalobcovi žiadnu náhradu.

3. Dňa 13.10.2014 Bývalé urbárske spolumajiteľstvo Milbach - pozemkové spoločenstvo ako postupca postúpilo na žalobcu ako postupníka spoju pohľadávku v sume 195.840,- eur, ktorá vznikla titulom bezdôvodného obohatenia žalovaného v 1. rade s tým, že tento v období od 1.11.2012 do 17.12.2013 neoprávnene užíval nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve postupcu, na ktorých je zriadené cestné teleso, cesty T..

Dňa 13.10.2014 spoločnosť K. A..P.U.. ako postupca postúpila na žalobcu ako postupníka spoju pohľadávku v sume 55.327,- eur, ktorá vznikla titulom bezdôvodného obohatenia žalovaného v 1. rade s tým, že tento v období od 18.12.2013 do 16.4.2014 neoprávnene užíval nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve postupcu, na ktorých je zriadené cestné teleso, cesty T..

Na výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaný v 1. rade nereagoval. Žalobca má za to, že nemôže riadne užívať pozemky vo svojom výlučnom vlastníctve s tým, že tento stav, pokiaľ sú

zastavané stavbou vo vlastníctve žalovaného v 1. rade, znamená vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v 1. rade. K uvedenému tvrdeniu žalobca citoval niekoľko už existujúcich súdnych rozhodnutí.

Čo sa týka výšky bezdôvodného obohatenia, vychádza pri určení zo znaleckého posudku T. Y. a požaduje vydanie bezdôvodného obohatenia v celkovej výške 343.134,- eur, pričom pri určení výšky vychádza zo všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov za rok 2012 v sume 178.000,- eur, za rok 2013 v sume 173.000,- eur a za rok 2014 v sume 168.000,- eur.

4. Žalovaný v 1. rade sa k podanému návrhu písomne vyjadril a uviedol, že žalobu považuje v celom rozsahu za bezdôvodnú. Poukázal na skutočnosť, že časť parcely O.. Č.. XXX/XX je mimo plochy cestného telesa a nachádza sa na nej miestna komunikácia a parcela O.. Č.. XXXX/XX rovnako predstavuje miestnu komunikáciu, parcela O.. Č.. XX/XXX sa taktiež nachádza mimo plochy cestného telesa v priestore železničného priecestia.

5. Žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia môže požiadať vlastník na súde len za podmienky, že nevznikol iný právny dôvod, na základe ktorého sa môže vlastník pozemku domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva. Usporiadania pomeru vlastníka pozemku a vlastníka stavby sa týkajú ust. § 135c Obč. zák. v spojení s § 868 Obč. zák. sa vylučuje aplikácia ust. § 351 Obč. zák. Pokiaľ žalobca uplatňuje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia ako jedno z oprávnení vlastníka za obdobie, ktoré tu bolo teraz špecifikované, je potrebné potom zohľadniť, že v prvom rade si mal uplatniť resp. jeho právni predchodcovia, ktorí mu postupovali zmluvu o postúpení pohľadávky na bezdôvodné obohatenie pre posúdenie nárokov podľa § 155c Obč. zák.

V tejto súvislosti žalovaný v 1. rade poukázal na závery, ktoré vyplývajú zo spisu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/290/2009, na základe spisu tunajšieho súdu sp. zn. 11C/185/2008 a nadväzujúce uznesenie ústavného súdu SR IV.ÚS 77/2011, ktoré sa zaoberá práve otázkou bezdôvodného obohatenia.

Žalovaný v 1. rade uznal, že by do úvahy prichádzala náhrada za zriadené vecné bremeno, avšak vzniesol tiež námietku premlčania nároku. Namietol správnosť znaleckého posudku T. Y.. Súčasne žalovaný v 1. rade poukázal na funkcie žalovaného v 1. rade ako samosprávneho kraja, medzi ktoré patrí vytváranie čo najlepších podmienok pre občanov a zabezpečovanie zjazdnosti a prevádzkyschopnosti pozemných komunikácií II. a III. triedy nemôže založiť titul bezdôvodného obohatenia.

6. Žalovaný v 2. rade v písomnom vyjadrení uviedol, že s podanou žalobou nesúhlasí, nakoľko na Okresnom súde v Poprade je vedené konanie, ktorého predmetom je určenie, že členovia K. F. A. M. nie sú spoluvlastníkmi nehnuteľností pôvodne zapísaných v pozemnoknižnej vložke č. 1 k.ú. A. A. a z uvedeného dôvodu žalovaný v 2. rade navrhol toto konanie prerušiť. Súčasne uviedol, že predmetné konanie je taktiež prerušené z dôvodu katastrálneho konania. Žalovaný v 2. rade má za to, že pozemkové spoločenstvo vzniklo v rozpore so zákonom, a teda nemohlo platne previesť vlastnícke právo k pozemkom spoločnosti K., A..P..U.. ani následne nemohlo dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva na žalobcu.

7. Aplikujúc ustanovenia § 1 ods. 2, 3, § 3d ods. 2, § 6 ods. 1 všetko Zákona č. 135/1961 Zb., § 1 ods. 1, § 4 ods. 1 všetko Zákona č. 66/2009 Z.z., § 3b ods. 1, § 4b, § 5c všetko Zákona č. 446/2001 a § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1, § 489 Občianskeho zákonníka s poukazom na článok 20 ods. 1 a článok 11 ods. 1 listiny, súd prvej inštancie uviedol, že čo sa týka nároku žalobcu voči žalovanému v 1/ rade, s prihliadnutím na vykonané dokazovanie má okresný súd za to, že žalovaný v 1/ rade po nadobudnutí vlastníctva k ceste mal zákonný prostriedok na to, aby vyporiadal práva k pozemku vo vlastníctve žalobcu, resp. jeho právnych predchodcov. Neinicioval však dobrovoľne žiadne konanie či rokovanie za účelom vyriešenia veci. Jeho nečinnosť zrejme vychádzala z výhodnosti protiprávneho bezplatného užívania pozemkov, pričom sa spoliehal, že takýto stav pretrvá i naďalej.

Podľa súdu prvej inštancie je zrejmé, že ak existuje legálny postup riešenia či už formou pozemkových úprav, odkúpenia či uzavretia nájmovej zmluvy, ktorými by bol zriadený právny titul na riadne užívanie pozemkov, ale žalovaný v 1. rade uvedené neakceptuje, tak dôsledkom toho sa vlastník pozemku má možnosť sa na súde domáhať svojich zákonných práv žalobou na vydanie bezdôvodného obohatenia a takéto konanie nemôže byť označené za konanie v rozpore s dobrými mravmi.

8. Aj podľa Stavebného zákona, by vlastníkovi pozemku bola za obmedzenie alebo pozbavenie vlastníckych práv priznaná náhrada podľa trhovej ceny určenej znaleckým posudkom. Preto akékoľvek

obmedzenie výšky bezdôvodného obohatenia, oproti výške, ktorú žalobca žiada na základe znaleckého posudku vypracovaného podľa rovnakých zásad, ako sa určujú náhrady podľa § 111 Stavebného zákona je v rozpore s Občianskym zákonníkom, Ústavou SR aj Dohovorom o ochrane ľudských práv.

9. V prejednávanej veci nemožno tiež podľa súdu prvej inštancie zohľadňovať kúpnu cenu, za ktorú mal žalobca nadobudnúť nehnuteľnosť, ako dôvod vylúčenia povinnosti žalovaného vydať žalobou uplatnené bezdôvodné obohatenie. Aj v prípade, ak by nadobudol nehnuteľnosť darovaním, povinnosť žalovaných na vydanie plnenia z dôvodu bezplatného užívania pozemku stavbou cesty, by nezanikla.

10. Námietku, že cesta T. slúži na bezplatné uspokojovanie verejnej potreby nemožno podľa okresného súdu vziať do úvahy, nakoľko otázka nároku na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku bez právneho dôvodu (právneho titulu na riadne užívanie pozemku žalovaným), má nepochybne aj ústavnú relevanciu (čl. 20 ods. 4 ústavy).

11. Je podľa súdu prvej inštancie nepochybné, že realizáciou stavby cestného telesa došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu, resp. jeho právneho predchodcov. Je tiež nepochybné, že pri obmedzení vlastníctva nedochádza k zmene osôb vlastníka, dôjde len k zásahu do rozsahu oprávnení vyplývajúcich z obsahu ústavou zaručených práv vlastníť majetok (napr. II. ÚS 8/97).

12. V súdnej praxi sa uplatnil názor o konkurencii dvoch rovnocenných vlastníckych práv v prípade, ak niekto staval na základe časovo neobmedzeného práva k cudziemu pozemku, ktoré v dôsledku zmeny právnej úpravy zaniklo. V týchto prípadoch zostanú práva k stavbe a pozemku rozdielne, vzájomný vzťah vlastníkov je nutné riešiť podľa ustanovenia o bezdôvodnom obohatení (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32 Odo 823/2003, rozsudok Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 3 Cdo 45/92, nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 94/2011-44). Žalovaný v 1. rade ako vlastníka stavby cestného telesa T. je obohatený o čiastku, ktorú by žalobca ako vlastníka pozemku dosiahol za prenájom pozemku zastavaného stavbou. Táto čiastka bola určená znaleckým posudkom T.. B. J. a ďalej kontrolným znaleckým posudkom znalca T.. O. Q. č. XX/XXXX.

13. Čo sa týka nároku žalobcu voči žalovanému v 2. rade, užívanie pozemkov žalovaným v 2. rade podľa okresného súdu spočívalo v užívaní dotknutých pozemkov, ktoré sú verejným priestranstvom - chodníkmi a verejnou zeleňou, neobmedzeným okruhom užívateľov, najmä obyvateľmi obytných domov v bezprostrednej blízkosti pozemku a návštevníkmi žalovaného v 2. rade zabezpečujúcimi príjmy žalovaného v 2. rade.

Vyňatie priestoru (pozemku) vlastneného žalobcom ako súkromným subjektom a spĺňajúceho znaky verejného priestranstva, z verejnoprávneho režimu verejného priestranstva, by podľa súdu prvej inštancie viedlo k podstatnému sťaženiu či znemožneniu právnej regulácie spoločenských vzťahov, na ktorých má žalovaný v 2. rade verejný záujem, a to či už ide o jeho povinnosť vytvárať pre svojich obyvateľov vhodné životné prostredie alebo dbať na urbanistické či ekologické kritériá, na ktorý účel slúži pozemok navrhovateľa. Pokiaľ nie je v občianskoprávnej rovine zmluvou upravené obecné užívanie sporného pozemku, ktorý slúži obyvateľom v priľahlých obytných domoch a návštevníkom žalovaného v 2. rade, má to podľa okresného súdu za následok vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v 2. rade plnením bez právneho dôvodu, lebo aj keď existuje právny dôvod užívania tohto pozemku (verejnej zelene či verejného priestranstva), nejde o titul, podľa ktorého by obci vzniklo oprávnenie, aby takéto plnenie zo strany tretej osoby (strpenie užívania majetku navrhovateľa) bolo poskytované bezplatne. V opačnom prípade by došlo k porušeniu základného princípu občianskoprávných vzťahov, spočívajúceho v rovnosti ich účastníkov (§ 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ pozemok žalobcu nebol vyvlastnený vo verejnom záujme, potom je žalobca ako jeho vlastníka povinný strpieť obmedzenie vlastníckeho práva tým, že tento pozemok je užívaný pre potrebu všetkých ako verejná zeleň alebo verejné priestranstvo, ale za náhradu.

14. Z vykonaného dokazovania je podľa súdu prvej inštancie zrejmé, že žalobca je vlastníkom pozemkov zapísaných na LV č. XXXX k.ú. A. A.. Fakticky ide o pozemky vedúce paralelne so stavbou cestného telesa cesty T., na ktorých sa nachádza chodník prípadne slúžia podobnému účelu. Iné využitie sa nepredpokladá. Dotknuté pozemky sú teda pozemkami v území dokončenej obytnej zástavby a sú svojím charakterom, tvarom a umiestnením určené k plneniu funkcie verejného priestranstva.

15. Nemožno spravodlivo požadovať, aby „náklady“ spoločnosti niesol len jednotlivец, ktorého právna (vlastnícka) sféra je obmedzovaná. Užívaním pozemku, vlastnícky patriaceho žalobcovi, ktorý je miestnou komunikáciou, chodníkom či inak označeným verejným priestranstvom, neobmedzeným okruhom užívateľov, najmä obyvateľmi obce, je užívaním žalovaného v 2. rade.

16. Vzhľadom na uvedené tak okresný súd vyhovel návrhu žalobcu aj v časti nároku uplatneného voči žalovanému v 2. rade. Žalovaný v 2. rade ako vlastník stavby chodníkov je podľa súdu prvej inštancie obohatený o čiastku, ktorú by žalobca ako vlastník pozemku dosiahol za prenájom pozemku zastavaného stavbou. Táto čiastka bola určená znaleckým posudkom T.. B. J. a ďalej kontrolným znaleckým posudkom znalca T.. O. Q. č. XX/XXXX.

17. Čo sa týka uplatneného príslušenstva, podľa § 517 Občianskeho zákonníka veriteľ má právo požadovať od dlžníka popri peňažnom plnení aj úrok z omeškania, výška ktorého je stanovená ust. § 3 Nar. vl. č. 87/1995 Z.z.

18. Čo sa týka návrhu žalovaného v 2. rade na prerušenie konania, okresný súd mal za to, že nie sú splnené podmienky pre prerušenie konania, nakoľko samotná existencia iného sporu prejednávaneho súdom ešte nezakladá dôvodnosť prerušenia iného konania a súčasne mal za to, že otázku riešenú v inom konaní a podstatnú pre rozhodnutie prejednávanej veci má možnosť vyriešiť sám. Čo sa týka navrhovanej zmeny žalobného petitu, v tomto smere okresný súd s prihliadnutím na ustanovenie § 95 OSP pripustil zmenu žalobného petitu v zmysle návrhu žalobcu, nakoľko doposiaľ vykonané dokazovanie zmenu odôvodňovalo.

19. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. a v konaní úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov za zaplatený súdny poplatok v sume 20.528,-eur.

20. Proti tomuto rozsudku ako celku podal žalovaný v 2. rade včas odvolanie, v ktorom poukazujúc aj na Nález Ústavného súdu SR vo veci I.ÚS 327/2010 argumentoval tým, že každé nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia nielen súdu, ale aj iných orgánov štátnej moci ho robí z dôvodu neurčitosti nepreskúmateľné a nezákonné.

21. Ďalej namietal procesné pochybenie sudu prvej inštancie, ktorý chybné rozhodol rozsudkom o pripustení zmeny žalobného návrhu, ktoré bolo potrebné pre neprítomnosť žalovaného v 2. rade doručiť do vlastných rúk (§ 142 ods. 2 CSP).

22. V ďalšom žalovaný v 2. rade poukázal na to, že vo svojom písomnom podaní, ktorým reagoval na rozšírenie žalobného návrhu navrhoval konanie prerušiť s argumentáciou, že na Okresnom súde Poprad sú vedené súdne konania pod sp. zn. 11C/49/2012 a 15C/14/2016, predmetom ktorých bolo určenie, že žalovaný nie sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti a zrušenie K. U. A. M. - O. A.. Obe tieto konania doposiaľ prerušené neboli. V tomto smere žalovaný v 2. rade poukázal, že v prípade vyhovievania žalobným návrhom v týchto konaniach dôjde k zodpovedaniu otázky či právny predchodca žalobcu K. F. A. M. bol oprávneným spoluvlastníkom a mohol, respektíve nemohol previesť právo nehnuteľnostiam na právneho predchodcu žalobcu K. A..P.U.. I., a ten následne uskutočniť prevod vlastníckeho práva na žalobcu. V tomto smere žalovaný v 2. rade poukázal na to, že súd musí prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu ex offa.

23. Ďalším procesným pochybením podľa žalovaného v 2. rade bola tá skutočnosť, že mu neboli doručené všetky písomnosti predkladané žalobcom a aj žalovaným v 1. rade počas konania až do vydania uznesenia o pripustení vstupu do konania na strane žalovaného v 2. rade. Takýmto postupom podľa žalovaného bola mu odňatá možnosť konať pred súdom a právo na spravodlivý proces.

24. Ďalej má žalovaný v 2. rade za to, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď mal rozhodnúť v zmysle § 135 ods. 3 písm. c) Občianskeho zákonníka, keď aj z prednesu samotného žalobcu jednoznačne vyplýva, že v čase realizácie prevodu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam vedel, že tieto sú zastavané cestou a prilahlým chodníkom, ktoré sú využívané vo verejnom záujme, a že vo svojom vlastníctve a užívaní vecí je vopred obmedzený, že k predmetu nadobudnutého vlastníctva je od dávnej minulosti zriadená ťarcha, vecné bremeno v práve cesty a užívania chodníka ako aj verejnej zelene.

25. Aj keď súd prvej inštancie nevykonal žiadne dokazovanie v ktorom období bola vybudovaná Cesta slobody s chodníkom treba podľa žalovaného v 2. rade prijať záver, že sa jedná o jedinú možnú a existujúcu cestu, a že táto bola vybudovaná pred dávnymi rokmi, teda aj predtým než žalobca nadobudol vlastnícke právo. Žalobca teda mohol a mal vedieť, že nehnuteľnosti ktoré nadobúda sú zastavané cestou a chodníkmi v dôsledku čoho bude obmedzený v ich užívaní. Táto skutočnosť bola podľa žalovaného v 2. rade zohľadnená aj vo výške kúpnej ceny, za ktorú žalobca nehnuteľnosti nadobudol v prípade riadnej kúpy vo vzťahu k všeobecnej cene nehnuteľnosti v čase nadobudnutia.

26. Nemožno tiež podľa žalovaného v 2. rade opomenúť ani článok 20 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo vlastníť majetok, pričom podľa článku 20 ods. 3 Ústavy nemožno ho zneužiť na voľbu práv iných osôb v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom.

27. Pokiaľ by súd prvej inštancie predtým než rozhodol o návrhu na prerušenie konania bol pripojil spisy ako aj notársku zápisnicu G. XXX/XXXX zo dňa 14.10.2003 vyhotovenú notárkou B.. Q. O., ktorou bolo vyhlásené osvedčenie o vydržaní nehnuteľností, z jej obsahu vyplývajú všetci členovia spoločenstva sú spoluvlastníkmi spoločných nehnuteľností, ktoré boli pôvodne zapísané v pozemkovej knihe k. ú. A. A. vo vložke č. XMPČ XX/XX/a/X/X/X/ a nič iné. Z doterajších písomných podkladov nachádzajúcich sa v súdnom spise ako aj geometrických plánov, ktoré si nechal vypracovať žalobca a predložil súdu vôbec nevyplýva, a nie je to uvedené ani vo výkaze výmere geometrických plánov, z ktorých pôvodných pozemnoknižných parciel boli vytvorené jednotlivé terajšie parcely registra C a E, ku ktorým si žalobca osobuje vlastnícke právo.

28. Záverom žalovaný v 2. rade poukázal na skutočnosť, že za stavu jednotlivých členov K. F. A. M. nemohlo dôjsť zákonným spôsobom k vydržaniu sporných nehnuteľností.

29. Z opatrnosti sa aj žalovaný v 2. rade pripojil k uznesenej námietke premlčania zo strany žalovaného v 1. rade, s ktorou sa súd prvej inštancie taktiež žiadnym spôsobom vo svojom rozhodnutí nevysporiadal a ničím neodôvodnil.

30. Žalovaný v 1. rade vo svojom včas podanom odvolaní napadol rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcej časti tak, že žiadal v tejto časti žalobu zamietnuť respektíve alternatívne rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

31. S poukazom na ustanovenie § 470 ods. 2 CSP ako aj na skutočnosť, že súd prvej inštancie vyhlásil rozsudok pred 1. júlom 2016 t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho, poriadku preto žalovaný v 1. rade posudzoval konanie a rozhodovanie súdu prvej inštancie v zmysle vtedy platného O.s.p.. Žalovaný v 1. rade odôvodnil odvolanie odvolacími dôvodmi uvedenými v § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), h) CSP.

32. Poukazujúc na ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. podľa žalovaného v 1. rade odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nespĺňa zákonné požiadavky vyplývajúce z citovaného zákonného ustanovenia, a preto je naplnený odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. b) CSP keď odôvodnenie rozsudku je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Preto pokiaľ súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, znemožnil tým podľa žalovaného v 1. rade účastníkom skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadneho opravného prostriedku.

33. V tejto súvislosti je podľa žalovaného v 1. rade potrebné zdôrazniť, že už pri konštatovaní ako sa žalovaný v 1. rade vyjadril k žalobe, súd prvej inštancie evidentne opomenul podstatné skutočnosti, ktoré vyplynuli z písomných vyjadrení žalovaného v 1. rade a predložených listinných dôkazov najmä rozhodnutia o prípustnosti stavby vydaného U. G.Ý. Z. - U. V. Z. O. dňa 21.07.1966, ktorým bola povolená P. Š.E. R. Č.. T. v úseku A. A. - E.. L..

34. Zároveň je podľa žalovaného v 1. rade potrebné konštatovať, že z odôvodnenia rozsudku nevyplývajú konkrétne, na základe ktorých listinných dôkazov zistil skutkový stav, keď súd prvej inštancie len všeobecne konštatuje listinné dôkazy, ale v odôvodnení rozsudku tieto nešpecifikuje. Nie je potom podľa žalovaného v 2. rade zrejmé či a ako ktorý konkrétny listinný dôkaz hodnotil.

35. Zároveň z odôvodnenia rozsudku nie je podľa odvolateľa zistiteľné na základe ktorého z troch predložených znaleckých posudkov súd určil výšku bezdôvodného obohatenia. Len dedukciou možno dospieť k záveru, že to bol asi znalecký posudok T.. O. Q., ale potom podľa žalovaného v 1. rade nie je zrejmé prečo bolo priznané bezdôvodné obohatenie aj za rok 2016 keď zo znaleckého posudku T.. Q. a T.. J.Í. nevyplýva, aby znalec stanovil obvyklú výšku nájmu za rok 2016.

36. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé ktoré konkrétne parcely a v akom rozsahu sú zastavané komunikáciou, a ktoré sú zastavané chodníkmi respektíve zeleňou. A rovnako nie je zrejmé prečo súd prvej inštancie nevykonal ďalšie žalovaným v 1. rade navrhnuté dôkazy.

37. Zároveň rovnako ako žalovaný v 2. rade poukázal aj žalovaným v 1. rade na procesné pochybenie súdu prvej inštancie, keď súd prvej inštancie je povinný doručiť zmenenú žalobu ostatným účastníkom do vlastných rúk spravidla ešte pred rozhodnutím o tom či zmenu pripustí. Pričom ak táto zmena bola pripustená ústne do zápisnice, splnil súd povinnosť doručiť zmenenú žalobu účastníkovi, ktorý nebol prítomný spravidla tým, že mu zašle opis zápisnice o pojednávaní. S tým, že rovnako pokiaľ rozhodne o zmene, je povinný uznesenie doručiť neprítomnému účastníkovi.

38. Rovnako možno konštatovať, že súd prvej inštancie pochybil keď žalovanému nedoručoval podanie žalobcu, ktorým menil žalobu a listinné dôkazy, a nevykonal jednotlivé listinné dôkazy v súlade s § 129 O. s. p.

39. Súd prvej inštancie podľa odvolateľa taktiež pochybil keď nevykonal respektíve zamietol návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré navrhol vykonať žalovaný v 1. rade, keď ním navrhnuté dôkazy boli spôsobilé ozrejmiť ďalšie relevantné skutkové zistenia. Žalovaný navrhol pripojiť spisy Okresného úradu O., na základe ktorých žalobca nadobudol sporné nehnuteľnosti do svojho vlastníctva, respektíve aby bolo naisto zistené a preukázané, kedy sa stal žalobca vlastníkom sporných nehnuteľností, respektíve jeho právny predchodca. Uvedeným návrhom sa malo preukázať, či je v období za ktoré žalobca požaduje bezdôvodné obohatenie bol jeho právny predchodca respektíve žalobca vlastníkom nehnuteľností. Navrhnutá identifikácia O. Č.. XXXX/b/X so stavom KN-C mala podľa žalovaného v 1. rade preukázať, že Č. Š. bol v čase rekonštrukcie cesty vlastníkom parcel, a že oprávnené staval pozemnú komunikáciu na pozemku, ktorý mu vlastnícky patril. Žalovaný v 1. rade už vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol, že k zaradeniu cesty medzi verejné cesty došlo už v roku XXXX a predložil o tom listinný dôkaz z tohto roku s tým, že aj k rekonštrukcii cesty došlo na základe rozhodnutia o prípustnosti stavby vydaným Okresným úradom v O. dňa 21.07.1966, a teda bola povolená podľa platných právnych predpisov.

40. Žalovaný v 1. rade ďalej namietal, že pôvodná parcela M.. XXXX/b/X bola podľa § 2 Zák. č. 185/1948 zapísaná v prospech vlastníka Č. Š. v správe Š. J. A. a odpísaná do vložky č. XX katastrálne územie A. A..

41. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že žalovaný v 1. rade nepožiadaval o vykonanie pozemkových úprav o usporiadaní vlastníctva k nehnuteľnostiam, na ktorých sa nachádzajú pozemné komunikácie II. a III. triedy je v rozpore s listinnými dôkazmi.

42. Z identifikácie parcel z 03.12.2014 vyplýva, že pôvodná parcela M.. XXXX/b/X o výmere XXXXXX M.X zapísaná vo vl. č. XX je identická s parcelou číslo R.-C. XXX/X, XXX/XX, XXX/XX, XXX/XX, XXX/XX, XXXX/XX Q. XX/XXX.

43. Pôvodná pozemnoknižná parcela č. XXXX/a/X/a/X/X L. o výmere XXXXXXX M.X zapísaná vo vl. č. X kat. úz. A. A. (pôvodne M.) je identická s parc. č. R.-C. XXX/XX o výmere XXXX M.X a XXX/XX o výmere XXXX M.X.

44. Z pozemnoknižnej zápisnice č. XX kat. úz. A. A. (M. T.) vyplýva, že pod radovým číslom 1 je zapísaná parcela č. XXXX/b/X pozemok s I. K. Q. J.. V časti B Vlastníctvo je pod rad. číslom uvedené „zapisuje sa parcela číslo XXXX/b zapísaná zo zápisnice číslo X tejto knihy“. Pod radovým číslom 2 je zapísaný vklad vlastníckeho práva pre Č. Š. Z. A. Š. J. A. v celku.

45. Uvedený zápis bol vykonaný podľa § 2 Zák. č. 185/1948 Zb. resp. Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva číslo 100/1950 uverejneného v Úradnom vestníku číslo 9/50.

46. V ďalšom odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov vo veci 6Co 93/2016, v ktorom odvolací súd upriamil pozornosť súdu prvej inštancie na zisťovanie primeranej výšky nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Zdôraznil, že je potrebné so zreteľom na všetky okolnosti prípadu a s prihliadnutím na skutočnosť, že ide o pozemok zastavaný komunikáciou, keď podané znalecké posudky nezohľadňujú nehnuteľnosti zastavané porovnateľnou cestou - podrobnou komunikáciou.

47. Právna teória aj právna prax rozlišuje medzi stavbou nepovolenou (resp. povolenou) a neoprávnenou (resp. oprávnenou). Absencia príslušného práva stavebníka k cudziemu pozemku nutne musí viesť k záveru, že ide o neoprávnenú stavbu. Pri posudzovaní otázky, či ide o neoprávnenú stavbu, je však podľa žalovaného v 1. rade potrebné vychádzať z právnej úpravy platnej v čase vzniku stavby ako veci v právnom slova zmysle.

48. Z tvrdenia žalobcu, ako aj z ďalších okolností vyplýva, že pozemná komunikácia bola zriadená ešte v XX. storočí, kedy v roku XXXX bola preradená medzi verejné cesty. Súd nevenoval pozornosť otázke, kedy bola zriadená pozemná komunikácia a teda, akú právnu úpravu je potrebné aplikovať.

49. Podľa rozhodnutia NS ČR sp. zn. 3 Cdon 398/96, ak na cudzom pozemku bola za účinnosti Zákona č. 141/1950 Zb. postavená trvalá stavba bez toho, aby pre stavebníka bolo zriadené právo stavby, posudzuje sa vzťah medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku vzniknutý stavbou na cudzom pozemku pred 01.04.1964 podľa zákona č. 141/1950 Zb.

50. Ak súd prvej inštancie v súlade s tým, čo tvrdí žalobca, mal za preukázané, že stavba pozemnej komunikácie na parcelách vznikla v rokoch XXXX až XXXX, potom bolo potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho Zákonníka v znení do 01.01.1992.

51. Podľa vtedy platnej úpravy neoprávneným stavebníkom mohol byť len občan, t.j. osoba fyzická. Do 31.12.1991 rovnako platilo ustanovenie § 11 ods. 4 hosp. zák., podľa ktorého je stavba vo vlastníctve tej socialistickej organizácie, ktorá ju zaobstarala, prípadne vystavila, prípadne vo vlastníctve štátu, ak išlo o štátnu organizáciu.

52. Pri posudzovaní otázky, či ide o neoprávnenú stavbu, je potom podľa žalovaného v 1. rade potrebné vychádzať z právnej úpravy platnej v okamihu vzniku stavby ako veci v právnom zmysle. Súd prvej inštancie nevenoval náležitú pozornosť, kedy bola stavba zriadená a z toho vyplývajúci právny režim.

53. V tejto súvislosti žalovaný v 1. rade namietal, aby vlastníkom parcel, na ktorých sa nachádza stavba pozemnej komunikácie, bol žalobca. Ak súd prvej inštancie dospel k záveru že stavba pozemnej komunikácie je neoprávnenou stavbou, takýto záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

54. Poukazujúc na Zákon č. 66/2009 Z.z. a na § 2 a § 3 ods. 3 v spojení s § 4 ods. 1 veta prvá Zák. č. 66/2009 žalovaný v 1. rade poukázal na skutočnosť, že týmto zákonom konkrétne ustanovením § 4 bolo zriadené vecne bremeno na základe zákona.

55. Právnomu záveru súdu prvej inštancie nezodpovedá podľa žalovaného v 1. rade právna úprava obsiahnutá v Zákone č. 66/2009.

56. Zákon č. 66/2009 Z. z. v poznámke pod č. 10 odkazuje na súkromnoprávnu úpravu obsiahnutú v § 151 m až 151 p Obč. zák., potom je potrebné podľa žalovaného v 1. rade na posudzovanú vec vychádzať z právneho záveru, ku ktorému dospel Ústavný súd ČR v PL. ÚS 25/04. Z právnych záverov, ku ktorým dospel ÚS ČR vychádza aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo 89/2008.

57. Z uvedeného rozhodnutia okrem iného vyplýva, že vecné bremená zriadené na základe zákona (teda nielen podľa spomínaných energetických zákonov) majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Aj keď majú nesporný verejnoprávny prvok daný spôsobom ich vzniku a účelom, ktorému slúžia, nemožno prehliadať, že nemajú aj významný prvok súkromnoprávny. Občianske právo definuje vecné bremeno ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktoré ho obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákonné vecné bremená tento charakter majú tiež. Ich režim ale nie je celkom totožný s režimom zmluvných

vecných bremien, lebo sa riadi špeciálnou úpravou právnych predpisov, ktoré upravujú činnosti, na ktorých prevádzkovanie vznikli. Nejde ale o úpravu komplexnú, ktorá by vylučovala požitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Preto pokiaľ tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou občianskoprávnou úpravou. To potom znamená, že ak špeciálne predpisy zákonných vecných bremien neupravujú náhrady súvisiace s ich výkonom, treba použiť úpravu súkromnoprávnou. Z ustanovenia § 151 n ods. 3 Občianskeho zákonníka podľa žalovaného v 1. rade vyplýva, že nositeľ oprávnení z vecného bremena je povinný znášať primerané náklady na zachovanie (údržbu) veci zaťaženej vecným bremenom a na jej opravy. Zásadne teda podľa žalovaného v 1. rade nemožno užívať vecné bremeno celkom bezplatne, ale za odplatu, ktorá zahŕňa výdavky spojené so zachovaním, veci a s jej opravami (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn.: PL. ÚS 25/04 z 25. januára 2005 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení, zväzok 36, ročník 2005- I. diel pod č. 14, dostupný aj na <http://nalus.usoud.cz>). V preskúmvanej veci však podľa žalovaného v 1. rade aplikácia § 151n ods. 3 Obč. zák. neprichádzala do úvahy, pretože nárok vyplývajúci z tohto ustanovenia (vychádzajúc zo skutkových okolností vymedzených v žalobe) sa predmetom konania nestal.

58. S poukazom na vyššie uvedené potom od účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo podľa žalovaného v 1. rade k pozemku pod stavbou vo verejnom záujme zákonné (legálne) vecné bremeno a až do vykonania pozemkových úprav (§ 3 cit. zákona) patrí vlastníkovi náhrada len v súlade s § 151 ods. 3 Obč. zák..

59. Uvedený záver neodporuje stanovisku občianskoprávnemu a obchodnoprávnemu kolégia KS Prešov, zo dňa 10.01.2013

60. Podľa žalovaného v 1. rade doterajšia právna úprava chápe primeranú náhradu za zriadenie legálneho vecného bremena ako jednorazovú náhradu.

61. Podľa žalovaného v 1. rade finančná náhrada za zriadenie vecného bremena zo zákona je majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká „in rem“ vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia.

62. S poukazom na uvedené v rámci svojho odvolacieho návrhu žiadal žalovaný v 1. rade rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmeniť tak, že žalobu odvolací súd zamietne alternatívne zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovaného v 1. rade, aby uskutočňoval svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy.

63. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniam žalovaných uviedol, že v konaniach, pre ktoré navrhol žalovaný v 2. rade prerušiť toto konanie bude žalovaný v 2. rade s najväčšou pravdepodobnosťou neúspešný.

64. Tvrdenie žalovaného v 1. rade v prípade zodpovedania otázky či právny predchodca žalobcu K. F. A. M. bolo oprávneným spoluvlastníkom a mohol, respektíve nemohol previesť svoje vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnosťami s poukazom na právny názor Ústavného súdu SR vo veci I.ÚS/500/2010 nezakladá na pravde. Vlastníctvo žalobcu je nadobudnuté v dobrej viere a doteraz neboli voči nemu vznesené žiadne relevantné námietky. Navyše žalobca poukazuje na tú skutočnosť, že predmetom tohto konania nie je žaloba o určenie vlastníckeho práva ani preskúmvanie rozhodnutia katastrálneho odboru, ale žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia.

65. Podľa žalobcu Č. Š. nebol nikdy vlastníkom predmetných parciel. M.. XXXX/a/X/a/X/X nebola konfiškovaná z M.. XXXX/b/X, ale bola znárodnená len časť pod A. E.. Aj rozhodnutie konfiškačnej komisie v Poprade zo dňa 08.08.1946 sa týkalo menovite poľnohospodárskeho majetku k.ú. M.. Pokiaľ ide o O. Zápisnicu č. X k.ú. A. A. podľa žalobcu absentuje tu nielen konfiškačné rozhodnutie, ale aj samotné pozemnoknižné vkladové konanie. Na Č. Š. Z. A. Š. J. A. neprešlo vlastníctvo celej M.. XXXX/b/X, ale došlo len k odňatiu časti pôvodnej M.. XXXX/b, a to katastrálnych parciel č. XX Q. XX v súvislosti

so znárodnením „A. E.“. K danej veci žalobca predložil geometrické plány na oddelenie pozemkov, kde predmetné nehnuteľnosti sú v súlade s listom vlastníctva č. XXXX, ktorý je bez tiarch a voči ich zápisu do katastra neboli vznesené žiadne pripomienky. Geometrické plány vyhotovené na oddelenie parciel boli vyhotovené na stav právny. Ak sa na parcele právneho stavu vyhotovuje geometrický plán samotná identifikácia parciel sa nevyhotovuje. Geometrický plán je najvyššou formou identifikácie, najpresnejšie identifikuje právny a technický stav.

66. Podľa žalobcu to, že cesta je verejnou nevyklučuje súkromné právo na nehnuteľnosti lebo vlastnícke právo na pôde obmedzenej všeobecným užívaním obžije ak prestane toto všeobecné užívanie. Pokiaľ ide o dobovú judikatúru k § 288 Občianskeho zákonníka, Ústavný súd ČR uvádza, že je potrebné poukázať, že „tým, že je cesta verejná sa nevyklučuje súkromné vlastníctvo k nehnuteľnosti“.

67. Z právnej teórie aj praxe je podľa žalobcu pojem „verejná cesta,“ respektíve preradenie predmetnej cesty v roku XXXX medzi verejné cesty, ktoré namieta žalovaný v 1. rade neznamenalo zánik vlastníckeho práva takejto verejnej cesty, znamená to len tú skutočnosť, že verejná cesta bola daná k verejnému užívaniu, ale užívateľ si nemohol vec privlastniť.

68. Z nájomnej zmluvy z roku XXXX podľa žalobcu zreteľne vyplýva, že A. Ú. K. prenajala iba budovy a ich príslušenstvo ako aj to, že celé územie osady v A. A. patria k majetkovej súčiastke K. F. Z. M., respektíve ich právnej nástupkyňi.

69. Z citácie § 16 ods. 1 Zák. č. 135/1961, § 1, 10 ods. 2, 3 písm. c), § 11 ods. 1, 2 Zákona č. 87/1958 a § 24 ods. 2, § 25 ods. 2, § 29 ods. 2 a § 37 ods. 1 Vyhlášky č. 144/1959 platných v čase rekonštrukcie cesty podľa žalobcu jednoznačne vyplýva, že K. F. ako vlastníci pozemkov pod cestou a susediacich pozemkov mali byť účastníkmi konania, rekonštrukcia cesty nebola s nimi prejednaná, nemali možnosť podávať námietky, nebol im predložený doklad o tom, že stavebník má právo stavby na pozemku, pretože žiadny neexistoval.

70. Rozhodnutie predložené súdu neobsahuje základné identifikačné znaky, je podľa žalobcu neurčité a zmätočné nie je opatrené okrúhlou pečiatkou a nebolo účastníkom doručené. Z vyššie uvedeného je podľa žalobcu jednoznačné, že rozhodnutie o prípustnosti stavby zo dňa XX.XX.XXXX nie je možné považovať za právoplatné rozhodnutie v spornom úseku intraviláne Obce A. A.. Preto je G., že k rekonštrukcii časti cesty v intraviláne Obce A. A. došlo bez právoplatného rozhodnutia o prípustnosti stavby, bez majetkového vysporiadania s vlastníkmi predmetných pozemkov, čím je podľa žalobcu možné dospieť k skutkovému stavu, že predložené nemôže byť relevantným právnym titulom pre pojem povolená stavba v zmysle Zákona č. 66/2009 Z.z. a žalovanému v 1. rade nemohlo vzniknúť právo zodpovedajúce vecnému bremenu dňom účinnosti tohto zákona.

71. Ďalšou otázkou je prečo ak je žalovaný v 1. rade presvedčený o tom, že rekonštrukcia časti cesty je povolenou stavbou, a vzniklo k pozemku pod stavbou zákonné vecné bremeno do dnešného dňa nepožiadali katastrálny odbor o vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v zmysle Zákona č. 66/2009 Z.z..

72. K pozemkovým úpravám žalobca uviedol, že v katastrálnom území A. A. do dnešného dňa nebolo nariadené vykonanie pozemkových úprav.

73. Zo zákona č. 66/2009 podľa žalobcu nesporne vyplýva, že ním upravené vecné bremeno je dočasným nedefinitívnym riešením do času, kedy vlastníci stavby vyrieši stavbu zámennou zmluvou alebo pozemkovými úpravami. Zákon tiež poskytuje náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku podmienil ochotou vlastníka na uzavretie zámennej zmluvy tak, že osobou oprávnenou požadovať nariadenie pozemkových úprav je len vlastníci stavby. Zákon teda podľa žalobcu nedáva vlastníkovi pozemku žiadnu možnosť domáhať sa vysporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a ponechávať výlučne na dobrej vôli užívateľa pozemku na dobu vopred neurčenú. Vlastníkovi týchto pozemkov preto podľa žalobcu jednoznačne patrí opakovaná náhrada nakoľko nie je v možnostiach vlastníkov vyčíslit' svoj návrh do budúcnosti, keď nie je možné ani približne určiť dokedy bude uvedený stav trvať.

74. K námietke žalovaného v 2. rade žalobca uviedol, že za neoprávnenú stavbu sa môže považovať a posudzovať len tá stavba, ktorá je neoprávnená od samého počiatku vzniku a nestačí ani prípadné neskoršie odpadnutie skôr dovoleného právneho titulu. Z predložených prenájomných zmlúv je zrejmé, že K. F. za náhradu dobrovoľne obmedzili svoje vlastnícke právo na cesty, promenády, odpočívne miesta. Od počiatku sa teda zo súkromnoprávneho hľadiska jednalo o oprávnené stavby. Vzájomné vzťahy pri oprávnenej stavbe preto nie je možné posudzovať podľa § 135c Obč. zák. tak, ako to namieta žalovaný v 2. rade.

75. K námietke žalovaného v 1. rade k podaným znaleckým posudkom žalobca uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal z nižšej ceny výšky nájomného v zmysle kontrolného znaleckého posudku T.. Q..

76. Čo sa týka otázky vznesenej námietky premlčania, k predmetným pozemkom nevzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu v zmysle Zákona č. 66/2009 Z. z. pre nesplnenie zákonných podmienok a z toho vyvodzujúc sa toto právo nemohlo premlčať, keďže ani nevzniklo.

77. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 1. rade uviedol, že tento žiadnym spôsobom nepoprel pred súdom prvej inštancie skutkové tvrdenia žalobcu, výšku požadovaného bezdôvodného obohatenia, nenamietal znalecké posudky, geometrické plány, nenamietal vznik vecného bremena na predmetných pozemkoch.

78. O ústavnej otázke či primeraná náhrada pri nútenom zásahu do vlastníctva v súlade s ústavou má byť jednorazová rozhodol Ústavný súd ako o meritórnej otázke tak, že v súlade s Ústavou aj s Dodatkovým protokolom primeraná náhrada sa môže priznať jednou čiastkou, ktorá sa bude vyplácať na splátky. V súlade s Ústavou aj s Dodatkovým protokolom primeraná náhrada môže mať povahu opakujúceho sa plnenia (Nález Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 42/2015).

79. Na určenie výšky náhrady ktorá je primeraná je rozhodujúce zistenie ročného úžitku, ktoré sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, ktorej vlastníctvo obmedzuje. S otázkou aká náhrada má povahu zlučiteľnú s podmienkou primeranosti súvisí aj časť plnenia a opakovateľnosť náhrady, teda pochybnosť o tom či náhrada a kedy spĺňa požiadavku primeranosti ak sa poskytuje jednorazovo.

80. Žalovaný v 2. rade vo svojej replike k vyjadreniu žalobcu k odvolaniám žalovaných zotrval na svojom odvolaní a jeho dôvodoch, majúc za to, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nevychádzal zo zákonných princípov CSP a to z článku 2 a rovnako nepostupoval ani v zmysel článku 11 CSP.

81. Podľa odvolacieho súdu žalovaný v 1. rade v podanom odvolaní správne poukazoval na ustanovenie § 470 ods. 2 veta prvá CSP preto odvolací súd posudzoval konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle vtedy platného O.s.p.. Odvolací súd preto v súlade s ustanovením § 470 ods. 2 CSP prejednal vec podľa Občianskeho súdneho poriadku. Podľa tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované. Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť 01.07.2016 a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol vyhlásený pred týmto dátumom (06.06.2016) s tým, že zároveň boli sporové strany poučené o možnosti podať opravný prostriedok podľa Občianskeho súdneho poriadku. V prípade žalovaných ide teda o právo na prejednanie ich odvolaní, ktoré im vzniklo podľa doterajších právnych predpisov, a teda z hľadiska princípu legitímneho očakávania i právnej istoty je treba ich odvolanie prejednať podľa právnej úpravy účinnej v čase vyhlásenia rozhodnutia, proti ktorému bolo podané. V podmienkach právneho a demokratického štátu majú právne normy pôsobiť do budúcnosti. Princíp právnej istoty je nepochybne neoddeliteľnou súčasťou princípu právneho štátu zaručeného článkom 1 ods. 1 Ústavy SR. Súčasťou princípu právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok je aj zákaz retroaktivity, t.j. zákaz spätného posúdenia právnych predpisov. Pokiaľ niekto konal a postupoval na základe dôvery v platný a účinný predpis nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný spätným pôsobením právneho predpisu, alebo niektorého jeho ustanovenia. Neskorší právny predpis nemôže ukladať povinnosti, respektíve meniť právny status subjektu práva spätným pôsobením právneho predpisu, ktorý v čase jeho konania neexistoval, a ktorého právnu úpravu nemohol poznať. Subjekt práva už nemôže ovplyvniť svoje práva a právne postavenie nadobudnuté v minulosti.

82. Krajský súd v Prešove preto ako odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 10 ods. 1 O. s. p. podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 214 ods. 2 O. s. p. preskúmal rozsudok súdu prvej

inštancie v medziach, v ktorých sa odvolatelia (žalovaní) domáhali jej preskúmania v zmysle zásad vyjadrených v ustanovení § 212 O. s. p., keď podľa tohto ustanovenia odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania. Rozsah preskúmacieho práva a povinností odvolacieho súdu je určený rozsahom odvolania, ktorým sa rozumejú výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie s dôvodmi odvolania, ktorými sú námietky proti odôvodneniu napadnutého rozhodnutia v súlade s ustanovením § 205 ods. 2; § 205a O. s. p.. Nad rámec rozsahu a dôvodov odvolania nebol odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Odvolací súd v zmysle ustanovenia § 214 ods. 1, 2 O. s. p. vo veci nenariadil pojednávanie, a po preskúmaní napadnutých výrokov (žalovaný v 1. rade napadol rozhodnutie vo veci samej) a žalovaný v 2. rade (napadol rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu), zistil, že rozhodnutie je potrebné v tej časti, ktorou súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej zrušiť, vo výroku ktorým zamietol návrh na prerušenie konania potvrdiť a odvolanie žalovaného v 2. rade proti výrokovej časti, ktorou pripustil súd prvej inštancie zmenu petitu návrhu odmietnuť ako podané proti výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

83. Žalovaný v 1. rade v podanom odvolaní vyslovene uplatnil odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP. Tomuto zodpovedali podľa vtedy platnej procesnej normy O. s. p. odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b), c), d), f) O. s. p..

84. Podľa § 95 ods. 1 O. s. p. žalobca môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

85. Z dispozičnej zásady ovládajúcej začatie občianskeho súdneho konania vyplýva, že návrh môže meniť výlučne žalobca, ktorý podal návrh na začatie konania, prípadne urobil v prebiehajúcim konaní určitý návrh spojený s požiadavkou, aby o ňom súd rozhodol. Žalovaný môže zmeniť len vzájomný návrh, lebo v konaní o ňom má právne postavenie navrhovateľa. K zmene návrhu môže dôjsť kedykoľvek za konania dokiaľ nebolo vyhlásené (vydané) rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pretože zmena návrhu nemôže byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania stanovuje sa, že k tomuto procesnému úkonu je potrebný súhlas súdu a že súd môže pripustiť zmenu návrhu len vtedy ak sú splnené stanovené predpoklady. O zmene návrhu rozhodne súd uznesením, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, a to ani v prípade ak ho vydal súd prvého stupňa (§ 202 ods. 3 písm. f O. s. p.); ak bolo uznesenie vyhlásené na pojednávaní, doručuje sa jeho písomné vyhotovenie len tým účastníkom, ktorý neboli prítomní pri jeho vyhlásení.

86. Z dôvodu, že odvolanie žalovaného v 2. rade smerovalo aj proti tým výrokovým častiam napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie pripustil zmenu petitu návrhu v zmysle osobného podania žalobcu, proti ktorému nie je prípustné odvolanie odvolací súd postupom podľa § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odvolanie žalovaného v 2. rade v tejto časti odmietol.

87. Odvolací súd však uvádza, že súd je povinný doručiť zmenený návrh ostatným účastníkom do vlastných rúk spravidla ešte pred rozhodnutím o tom, či zmenu pripustí; doručenie zmeneného návrhu nie je treba, ak ku zmene návrhu došlo na pojednávaní a účastník ktorému mala byť zmena návrhu doručená bol na tomto pojednávaní prítomný. V prípade, že návrh bol zmenený na pojednávaní ústne do zápisnice, splní súd povinnosť doručiť zmenu návrhu účastníkovi, ktorý na pojednávaní nebol prítomný spravidla tým, že mu zašle opis zápisnice o pojednávaní, alebo prepis zvukového záznamu z pojednávania.

88. Je nepochybné, že na pojednávaní konanom dňa 06.06.2016, na ktorom súd prvej inštancie pripustil zmenený návrh a zároveň na tom istom pojednávaní o tomto zmenenom návrhu rozhodol, nebol prítomný žalovaný v 2. rade ani jeho splnomocnený zástupca. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu (vrátane žalovaného v 2. rade) a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu vo veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými právami, ale aj povinnosťami ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001, II.ÚS 14/2001 z 13. novembra 2002, II.ÚS 132/02 z 5. apríla 2007, III.ÚS 171/2006). V danom prípade však súd prvej inštancie v zmysel hore uvedeného nepostupoval, čím svoje konanie zaťažil vadou, ktorá nachádza svoje vyjadrenie v ustanovení § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. Súd prvej inštancie bol povinný jeho písomné vyhotovenie doručiť neprítomnému účastníkovi konania - žalovanému v 2. rade,

ktorý nebol prítomný na pojednávaní, na ktorom súd pripustil zmenu žaloby v písomnom vyhotovení. Zároveň z obsahu spisu, a to z referátu zákonného sudcu ohľadom expedovania uznesenia, ktorým pripustil vstup žalovaného v 2. rade do konania dňa 03.05.2016 vyplýva, že žalovanému v 1. rade nebol nikdy doručený návrh žalobcu na pristúpenie tohto účastníka do konania, doručený okresnému súdu dňa 21.04.2016 spolu s prílohami (geometrické plány zo dňa 12.05.2015 a č. X Q. X zo dňa 19.01.2016). Rovnako nebol žalovanému v 1. rade doručený návrh na pripustenie zmeny žaloby doručený okresnému súdu dňa 28.04.2016. Rovnako možno konštatovať, že nie len žalovanému v 1. rade, ale aj žalovanému v 2. rade neboli zo strany súdu prvej inštancie doručované písomnosti predkladané žalobcom, a to aj tie, ktoré by mali mať podstatný význam pre rozhodnutie v tejto veci, ako aj jeho podanie, ktorým okrem iného upravoval výmeru pozemkov, peňažnú náhradu za užívanie týchto pozemkov a predkladal súdu prvej inštancie geometrické zameranie týchto pozemkov, preukazujúce ich výmeru respektíve v akom rozsahu boli zastavané cestným telesom. Rovnako súd prvej inštancie neoboznámil s dôkazmi predloženými žalovaným v 2. rade, o ktoré oprel odôvodnenie svojho rozhodnutia, akým bola napríklad zápisnica napísaná dňa 12.11.1969 o odovzdaní a prevzatí stavby.

89. Podľa odvolacieho súdu sa jedná o také vady, na ktoré musí tento prihliadať aj bez návrhu (ex off), aj keby tieto vady nevytkli žalovaní vo svojich odvolaniach boli by dôvodom na zrušenie rozsudku.

90. Odvolací súd ďalej uvádza, že odvoláciu námietku oboch žalovaných o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku vyhodnotil ako dôvodnú.

91. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodnení rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určil § 157 ods. 2 O. s. p. dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutia dovoľuje stranám sporu posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pokiaľ súd náležite neodôvodní svoje rozhodnutie osobitne tak ako je tomu v prejednávanej veci, ktorým ukladá žalovaným nejakú povinnosť, odníme účastníkovi konania právo konať pred súdom čo je jeden z dôvodov pre zrušenie rozhodnutia v odvolacom konaní (§ 221 ods. 1 písm. f) O. s. p.).

92. Z uvedeného vyplýva, že súd je povinný pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia dodržať základné obsahové požiadavky formulované v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p.. Odôvodnenie je koncipované tak, aby jasne, stručne a zrozumiteľne v sebe zahrnulo všetky náležitosti uvedeného zákonného ustanovenia - vymedzenie predmetu konania, dôkaznej situácie a jej právne posúdenie. Súd je pri formulovaní odôvodnenia rozhodnutia viazaný predovšetkým požiadavkou stručnosti, presnosti ako aj základnými princípmi logického myslenia.

93. Tým, že uvedené princípy neboli súdom prvej inštancie rešpektované došlo jeho postupom k odňatiu možnosti žalovaným konať pred súdom, t.j. procesným postupom súdu sa im ako účastníkom znemožnila realizácia ich procesných práv, ktoré im Občiansky súdny poriadok priznal za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

94. Treba zdôrazniť, že písomné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie neodráža obsah vykonaného dokazovania, keď okresný súd riadne nezhodnotil vykonané dokazovanie a následne z neho nevyvodil príslušné právne závery. Strany sporu majú právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

95. Odvolací súd najmä konštatuje, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s argumentáciou procesných strán, a to najmä žalovaných a túto nijako neodôvodnil. Možno konštatovať, že z obsahu odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva z akých listinných dôkazov tento zistil skutkový stav a rovnako nie je zrejme ako konkrétne ten-ktorý listinný dôkaz okresný súd vyhodnotil. Prvoinštančný súd poukazuje na tri znalecké posudky T. Y., T. J. Q. T. Q. avšak nie je zrejme, z ktorého znaleckého posudku pri stanovení výšky bezdôvodného obohatenia

vychádzal. Súd prvej inštancie na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku zamietol návrh na doplnenie dokazovania avšak z obsahu jeho písomného vyhotovenia rozhodnutia nijako nevyplýva dôvod, pre ktorý nepripustil doplnenie dokazovania navrhované najmä žalovaným v 1. rade, najmä pokiaľ sa týka rozsahu zastavaných parciel pozemnou komunikáciou ako aj preukázania kedy sa právny predchodca žalobcu stal vlastníkom sporných nehnuteľností, a to pripojením si správneho spisu Okresného úradu O., odboru katastrálneho ako aj ďalšími návrhmi ktorými chcel žalovaný v 1. rade preukázať, že rekonštrukcia stavby pozemnej komunikácie T. bola povolená v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi. Žalovaný v 1. rade žiadal identifikovať dotknuté parcely, tak aby boli zrejmé či sú identické s pôvodnými parcelami, ktoré používali K. F. M.. Uvedené listinné dôkazy mali podľa žalovaných preukázať, že vlastníkom sporných nehnuteľností neboli právní predchodcovia žalobcu a v čase rekonštrukcie pozemnej komunikácie bol vlastníkom pozemkov Č. Š., ako aj to, že rekonštrukcia stavby pozemnej komunikácie bola nielen oprávnená, ale aj povolená v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi. Súd prvej inštancie tým, že jednak s žalovanými predloženými dôkazy v odôvodnení svojho rozhodnutia nijako neodôvodnil ako aj tým, že nimi navrhnuté dôkazy na doplnenie dokazovania zamietol nezodpovedal na otázky nastolené stranou sporu ktoré, mohli mať pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasniť skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto podľa odvolacieho súdu, súd prvej inštancie prijal skutkové a právne závery, ktorých vysvetlenie v odôvodnení rozhodnutia nedávajú jasný obraz o podstatných otázkach a tým jeho rozhodnutie trpí vadou ktorá musí viesť nevyhnutne k zrušeniu rozhodnutia.

96. V dôsledku toho odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej (výroková veta 3. - 7. výroku) a v závislom výroku o trovách konania (veta 8. výroku) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 písm. f), h) ods. 2 O. s. p.).

97. K odvolacej argumentácii žalovaného v 1. rade ohľadom vzniku zákonného vecného bremena, za ktorú patrí žalobcovi respektíve jeho právnenému predchodcovi ako vlastníkovi len jednorazová náhrada v súlade s § 151 ods. 3 Občianskeho zákonníka odvolací súd uvádza, že túto argumentáciu nepovažuje za dôvodnú.

98. Podľa článku 20 ods. 4 Ústavy SR vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

99. Podľa § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

100. Podľa § 151o ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona.

101. Podľa § 1 ods. 1 Zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon č. 66/2009 Z.z.“) tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, 1) vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len "pozemok pod stavbou").

102. Podľa § 2 ods. 1 Zákona č. 66/2009 Z. z. obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len "vlastník stavby"), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

103. Podľa § 3 ods. 1 Zákona č. 66/2009 Z.z. konanie o nariadení pozemkových úprav z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou podľa tohto zákona sa začína na žiadosť

vlastníka stavby. Pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom podľa tohto zákona sa prihlíada na potreby vlastníka stavby.

104. Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 66/ 2009 Z. z. ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

105. Zákon č. 66/2009 Z. z. je evidentne jedným zo zákonov predpokladaných ustanovením § 151o ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka, teda zákonom ustanovujúcim vznik vecných bremien už priamo na jeho podklade (zo zákona). Súčasťou takejto úpravy je i následok len evidenčného zapisovania okolností vzniku vecných bremien a im zodpovedajúcich práv v katastri nehnuteľností. Pretože zákon č. 66/2009 Z. z. je podľa vymedzenia účelov zákona v jeho úvodnom ustanovení zároveň aj predpisom slúžiacim na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obcí a vyšších územných celkov, nadobudnutými podľa osobitných predpisov práve analýzou takejto úpravy treba dospieť k vyriešeniu dilemy či zákon poskytuje rovnocenné postavenie obojstranným stranám v vzťahu, o ktoré ide a pre prípad, že by tak nebolo, aké môžu byť prostriedky spôsobilé vzniknutú nerovnováhu odstrániť.

106. Z citovaného ustanovenia § 4 ods. 1 Zák. č. 66/2009 Z. z. podľa odvolacieho súdu vyplýva, že zo zákona bolo zriadené v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, pričom zákon odkazuje na ustanovenie § 151n - 151p Občianskeho zákonníka. Ani z citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka však vyslovene nevyplýva či vecné bremeno sa zriadilo za odplatu. V ustanovení § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka je upravený vznik vecných bremien, ktoré vznikajú na základe písomnej zmluvy, závetu, rozhodnutia príslušného orgánu alebo zákona. Podľa judikatúry (R 19/02) ak zmluva o zriadení vecného bremena neobsahuje žiaden údaj o úplatnosti tohto práva, platí že vecné bremeno bolo dojednané bezodplatne. Z uvedeného vyplýva, že je možné požadovať odplatu za zriadenie vecného bremena, a to na základe písomnej zmluvy.

107. Podľa názoru odvolacieho súdu však takýto prípad nie je na mieste v prípade ak sa jedná o zriadenie vecného bremena zo zákona. V takom prípade pokiaľ zo znenia zákona explicitne nevyplýva, že sa má jednať o bezodplatné zriadenie vecného bremena je možné požadovať za neho finančnú náhradu.

108. V tejto súvislosti potom už aj v súlade s citovaným článkom 20 ods. 4 Ústavy SR a § 12 ods. 2 Občianskeho zákonníka by výklad citovaného ustanovenia § 4 ods. 2 Zákona č. 66/2009 Z. z. je možné vykladať len tak, že nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a za primeranú náhradu zvlášť ak z citovaného ustanovenia § 4 ods. 2 Zák. č. 66/2009 Z. z. vyplýva dočasnosť takéhoto obmedzenia výkonu vlastníckeho práva, ale absentuje doba dokedy je povinný subjekt dať podnet na pozemkové úpravy prípadne zmluvne dojednať iné právo, ktoré zákon tiež nijako nešpecifikuje (§ 4 ods. 1).

109. Odvolací súd sa tiež nestotožňuje s názorom žalovaného v 1. rade o jednorázovosti náhrady za zriadenie vecného bremena. Jednorázová náhrada za zriadenie zákonného vecného bremena by potom nijakým spôsobom nemotivovala oprávneného z vecného bremena a riešiť vzniknutú situáciu tak, ako to zákon predpokladá. Nerieši teda jednorázovú náhradu za zriadenie vecného bremena a podmienky s tým spojené.

110. K právnenému posúdeniu veci odvolací súd ďalej dodáva, že zákon č. 66/2009 Z. z. bol prijatý za účelom usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce, alebo vyššieho územného celku. Z týchto dôvodov nemožno pri výklade aplikovať iný špeciálny právny predpis. Ustanovenie § 4 ods. 2 Zákona č. 66/2009 Z. z. nemožno podľa odvolacieho súdu chápať tak, že by vlastníkom pozemku do pridelenia náhradného pozemku resp. do vykonania pozemkových úprav nevzniklo právo na poskytnutie náhrady na vecné bremeno, ktorým je pozemok zaťažený zo zákona. Bolo by v rozpore so zásadou ochrany

vlastníckeho práva, aby vlastníkovi pozemku neprislúchala náhrada za zákonom zriadené vecné bremeno zaťažujúce jeho pozemok.

111. Okrem toho Zákon č. 66/2009 Z. z. v § 2 ods. 1 nestanovuje obci (žalovanému v 2. rade), resp. vyššiemu územnému celku (žalovanému v 1. rade) žiadnu lehotu, v ktorej obec, resp. územný celok môže vlastníkovi pozemku poskytnúť náhradný pozemok, ani lehotu, v ktorej musí dôjsť k pozemkovým úpravám v zmysle Zákona č. 330/1991 Zb. Mohlo by teda dôjsť k tomu, že obec, resp. vyšší územný celok vlastníkovi pozemku po dlhú dobu trvajúcu i viac rokov, neposkytne náhrady pozemok, prípadne konanie o pozemkových úpravách (ktoré možno začať na návrh obce, resp. vyššieho územného celku) bude trvať po dlhú dobu. V takom prípade by bol vlastník pozemku nútený po vopred neurčenú dobu trpieť užívanie pozemku v jeho vlastníctve zo strany obce, resp. vyššieho územného celku z titulu práva a zodpovedajúcemu vecnému bremenu bez nároku na akúkoľvek náhradu. To by podľa odvolacieho súdu znamenalo zvýhodnenie postavenia obce, resp. vyššieho územného celku na úkor postavenia vlastníka. Ak by bol zákonodarca mienil Zákonom č. 66/2009 Z. z. zriadiť v prospech obce, resp. vyššieho územného celku právo zodpovedajúce vecnému bremenu bezplatne, vyjadril by to *expressis verbis* priamo v tomto zákone, čo zo zákona nevyplýva, pričom to nemožno vyvodiť ani z § 4 ods. 2 citovaného zákona, z ktorého rovnako nevyplýva žalovaným v 1. rade udávaná jednorázovosť tejto náhrady.

112. V ďalšom konaní okresný súd opätovne posúdi uplatnený nárok žalobcu v znení tak ako o tom rozhodol pripustením rozšírenia žaloby na pojednávaní konanom dňa 06.06.2016, keď pred tým ako nariadi vo veci pojednávanie, doručí všetky písomnosti predložené jednou zo strán sporu ostatným stranám sporu, a to nielen ich vyjadrenia, ale aj prípadné listinné dôkazy, ak boli jednou zo strán predložené. Na pojednávaní vykoná riadne dokazovanie, a to oboznámením s obsahom predložených listín ako aj výsluchom strán a vysporiada sa s prípadnými ďalšími návrhmi procesných strán na doplnenie dokazovania, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne vysvetlí v prípade, ak toto doplnenie dokazovania nebude akceptovať, dôvod pre ktorý tak urobil. Po náležitom zistení skutkového stavu okresný súd opätovne rozhodne vo veci samej, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným vyššie s tým, že po doplnenom dokazovaní sa opätovne vysporiada s otázkou nároku uplatneného žalobcom, pričom v ďalšom konaní už bude postupovať podľa platnej a účinnej procesnej normy po zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie - Civilného sporového poriadku.

113. Postupom podľa civilného sporového poriadku, súd najmä posúdi či vzniklo zákonné vecné bremeno, z ktorého je povinný právny predchodca žalobcu, následne či došlo k pozemkovým úpravám v zmysle zákona č. 330/1991 a či nedošlo k poskytnutiu náhradného pozemku, a dôvod pre ktorý k tomu nedošlo.

114. Ohľadom ďalšej odvolacej námietky žalovaných spočívajúcej v tom, že právny predchodca žalobcu K. F. A. M. - O. A. nemohlo nadobudnúť vlastnícke právo k pozemkom, na ktorých sa nachádza cestné teleso, odvolací súd uvádza, že v občianskom súdnom konaní môže súd riešiť prejudiciálne otázky (§ 135 O. s. p.). Posúdenie otázky vlastníckeho práva nehnuteľnej veci nie je otázkou uvedenou v § 135 ods. 1 O. s. p., ktoré ustanovenie taxatívne vymedzuje prípady, ktoré súd nemôže v konaní riešiť ako otázky predbežné. Preto je súd oprávnený riešiť túto otázku prejudiciálne za splnenia podmienok uvedených v § 135 ods. 2 O. s. p., t. j. za predpokladu, že o tejto otázke nebolo už príslušným orgánom vydané rozhodnutie, ak však takéto bolo vydané príslušným orgánom, súd z neho vychádza. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že Okresný úrad O., katastrálny odbor (správny orgán) vydal Rozhodnutie č.: R. XXX/XXXX-XX zo dňa 04.07.2014 ako príslušný správny orgán podľa § 5 a § 7 ods. 1 Zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, § 3 ods. 2 písm. a) Zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom vo veci návrhu K. F. A. M. - O. A. na vydanie rozhodnutia o potvrdení nadobudnutia vlastníctva inou osobou ako je uvedené v notárskej zápisnici, tak že podľa § 12 Zákona č. 180/1995 Z. z. potvrdil vlastníctvo jednotlivým členom K. F. A. M. k pozemkom vo výroku presne špecifikovaným. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 5Sp/21/2014-172 zo dňa 30.09.2015 (ako súdu prvej inštancie) a po odvolaní žalovaného v 2. rade aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 10 Sžr 154/2016 zo dňa 23.08.2017. Aj keď bol tento rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušený nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 150/2018-144 zo dňa 6.12.2018 vec mu bola vrátená na ďalšie konanie je rozhodnutie správneho orgánu stále právoplatné a vykonateľné a pokiaľ nebolo zrušené je potrebné z neho vychádzať. Je teda nepochybné, že o tejto otázke (vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu) bolo vydané príslušným (správnym) rozhodnutie, ktoré je právoplatné

a doposiaľ zrušené nebolo, preto súd musí z neho vychádzať. Na druhú stranu je však potrebné sa vysporiadať z rozsahom užívania nehnuteľností vo vlastníctve právneho predchodcu žalobcu, t. j. v akom rozsahu zasiahlo toto zákonné vecné bremeno tak ako to uviedol odvolací súd vyššie do tohto vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu a v rozsahu akej konkrétnej výmery obmedzuje výkon jeho vlastníckych práv za žalované obdobie. Následne až keď bude mať bezpečne ustálené vyššie uvedené skutočnosti najmä pokiaľ sa týka rozsahu v akom toto cestné teleso zasahuje do vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu a ešte skôr ako pristúpi k posúdeniu samotnej výšky tejto náhrady, sa vysporiadať so vznesenou námietkou premĺčania uplatneného nároku. Výsledky hodnotenia dôkazov zhrnie do odôvodnenia rozsudku tak ako mu to ukladá nielen ust. § 157 ods. 2 O. s. p., ale aj ust. § 220 ods. 2 CSP, nakoľko súd prvej inštancie bude nielen pokiaľ sa týka procesného postupu ale aj pokiaľ sa týka náležitosti rozhodnutia po zrušení a vrátení veci vychádzať z platnej a účinnej procesnej normy po zrušení veci - Civilného sporového poriadku. Najmä dostatočne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a z akých dôkazov vychádzal a zdôvodní svoje rozhodnutie aj z toho hľadiska z akých právnych ustanovení pri aplikácii vo svojom rozhodnutí vychádzal. V nadväznosti na rozhodnutie vo veci samej okresný súd opätovne rozhodne aj o náhrade trov konania vrátane trov tohto odvolacieho konania.

115. Odvolací súd potvrdil výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh žalovaného v 2. rade na prerušenie konania, keď žalovaný navrhoval prerušiť toto konanie do skončení konaní vedených na Okresnom súde O. po sp. zn. 11C/49/2012, resp. sp. zn. 15C/14/2016, v ktorých sa žalovaný v 2. rade domáha určenia, že členovia O. A. M. nie sú spoluvlastníkmi spoločných nehnuteľností a zároveň sa domáha zrušenia tohto spoločenstva. Podľa názoru odvolacieho súdu tieto konania (negatívne určenie vlastníckeho práva, resp. o zrušenie spoločenstva) nemôžu mať relevantný význam pre rozhodnutie v tejto veci, ktoré by malo len také konanie, v ktorom sa žalovaný v 2. rade domáha zrušenia rozhodnutia správneho orgánu - Okresného úradu, katastrálneho odboru číslo R. XXX/XXXX-XX zo dňa 04.07.2014, ktoré konanie po zrušení rozsudku NS SR č. k. 10 Sžr 154/2016 zo dňa 23.08.2017 nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 150/2018-144 zo dňa 6.12.2018 doposiaľ právoplatne skončené nebolo. V prípade zrušenia rozhodnutia správneho orgánu - Okresného úradu, katastrálneho odboru číslo R. XXX/XXXX-XX zo dňa 04.07.2014 je zároveň potrebné posúdiť otázku či právny predchodca žalobcu - K. F. A. M. toto svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam stratilo so spätnou účinnosťou (ex tunc) t. j. či je žalobca ako jeho právny nástupca z postúpenej pohľadávky oprávnený vymáhať tento nárok ktorý mal vzniknúť v minulosti.

116. Odvolací súd uvádza, že platné a účinné ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia s dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber, resp. voľba súdu, ktoré z jednotlivých opatrení slúžiacej účelu racionálnej organizácie postupu súdu pri vedení príslušného súdneho konania použije, je ale potrebné podriaďiť aj zákonnej požiadavke rýchlosti a účinnosti ochrany práv účastníkov v súdnom konaní a použiť to opatrenie prostredníctvom ktorého je ochrana práv účastníkov konania rýchlejšia a účinnejšia. Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 21.10.2010, sp. zn. 3Cdo/150/2010).

117. Počas odvolacieho konania žalovaný v 1. rade navrhol prerušiť odvolacie konanie do skončenia konania vedeného pred Ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 150/2018 s odôvodnením, že uznesením Ústavného súdu SR zo dňa 06.03.2018, sp. zn. IV. ÚS 150/2018-61 Ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť M. Z. E. vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR v spojení s článkom 1 ods. 1 Ústavy SR a článkom 48 ods. 2 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom NS SR, zo dňa 23.08.2007. Vzhľadom k naplneniu odvolacích dôvodov, pre ktoré Krajský súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, nebol dôvod prerušiť toto odvolacie konanie, nakoľko bez ohľadu na výsledok tohto konania na Ústavnom súde by z dôvodu procesných pochybení súdu prvej inštancie tak ako to vyplýva z odôvodnenia tohto rozhodnutia, muselo byť rozhodnutie súdu prvej inštancie, a to v prípade akéhokoľvek pozitívneho alebo negatívneho rozhodnutia Ústavného súdu SR zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie na nové rozhodnutie. Odvolací súd preto už postupom podľa § 164 CSP nakoľko návrh na prerušenie odvolacieho konania bol podaný za účinnosti práve tejto novej procesnej normy, návrh žalovaného na prerušenie odvolacieho konania do skončenia konania pred Ústavným súdom pod sp. zn.: IV.ÚS 150/2018 zamietol. Záverom je podľa odvolacieho súdu potrebné dodať, že opodstatnenosť tohto procesného návrhu sa tým, že

konanie pre ktoré žalovaný v 1. rade navrhol prerušiť odvolacie konanie bolo vydaním nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 150/2018-144 zo dňa 6.12.2018 právoplatne skončené stalo bezpredmetným.

118. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).